

Latweefch u Awises.

Nr. 27. Zettortdeenâ 7tâ Juhli 1849.

Nahwes peemina.

Ar noskumschanu mehs isdsirscham, ka tanni 20tâ Merz tas Leeseru zeenigs mahzitajs (Consistorial-Rath) Johann Leberecht Ehregott Punschel, Widsemme, to 71mo dsib-wibas gaddu fasneedsis, no schihs pasaules schlikrees.

Schis gohdajams, wezs mahzitajs arridsan mums Kursemneekeem weenu mihligu peeminau atstahjis, prohti fawu preefsch 10 gaddeem fagahdatu un 1839tâ gaddâ Leipzigas pilstatâ, Wahzsemme, us jauku papihri druffatu dseefmu-meldiu grahmatu (Choralbuch), weena preefsch ehrgeleehm us Itrahm kohschi salik-tahm balsehm, un ohtra preefsch dseedatajeem us weenu balsi. — Gohdu leelu schis nelaikis irr ispelnijees scho tik derrigu un labbu grahmatu, kur 363 meldinas un wissas basnizâ dseedamas kollektes (Liturgie) eekschâ, fagahdams. — Ne ween schi meldinu-grahmata irr tam deht lohti flawejama, ka tur gan drihs wissas meldinas, kas wezza dseefmu-grahmata, irr eekschâ, un ka tur arri peerahdihts pehz bohftabeem, zif meldinas us weenu un to paschu meldinu dseedamas; bet wisswairak tam deht, ka wissas meldinas irr ta salikta, ka tahs us 4 balsim warr labbi dseedah, un dseedoht mujsiklis patiklami stann, kas pee Mylich meldinu-grahmatas ne buht ta naw. — Jauki gan buhtu, kad ar laiku warretu wissas basnizâ un stohlâs tahdas meldinu-grahmatas atraft, un dsirdetu pehz tahm grahmatahm ween spehlejoh un dseedoht; jo ta ka mums kristigas tizzibas lohzeekteem ween as un tahs paschas dseefmas, arridsan ween as un tahs paschas meldinas wissas mallâs, tik-labb Kursemme ka Widsemme, ween adâ

wihse basnizâs un stohlâs atstannetu! — Lai ne buhtu pee Deewa-kalposchana ne kahda mulfeschana, ka taggad daschu reif noteek; jo taggad gan drihs ikkatrâ draudse sawadu mel-dinu dsird dseedam. Weena dseed ta, ohtra atkal schâ; ta ka kad kahds no weenas draudses us ohtra iseet, tam dauds meldinas no jauna atkal us sawadu wihsî jamahzahs dseedah; jeb atkal — kad kahdu reif gaddahs dseedatajam us zittu draudsi aiseet dseedah, un schis meldinu pehz eerastas wihses usnemm, ahu! — ne weens ne dseeda lihds, un kad arri dasch fahk lihdsâ dseedah, tad tak us fawu wihsî, zaure kam jukschana nahk. Tapat arri muhsu draudse daschhas meldinas par wissam sawadi dseed, ka esmu zittur dsirdejus dseedam, un ka meldinu-jeb koraku-grahmatâ stahw rakstitas jeb druk-katas. Laima, ka tik dauds esmu mahzijees, zaure preefsch dseedaschanu katru jaunu meldinu us nohtehm preefsch ehrgelehm istaistih, tad nu warru few pee sweschahm meldinahm ar-ween lihdssetees; jo zittadi irr mulfeschana un naw nekahda kaidra dseedaschanu, kad ehrgeles ar draudsi un dseedataju kohpâ ne fastann.

Deews lai nu schihs grahmatas fagahdatam, tam aissahjuscham zeenigam Leeseru draudses mahzitajam, pehz winna gruhteem darbeem ta Kunga wihsa kalmâ, taggad semmes klehpiti saldu duffu dohd, un preezigu us-zelschanohs pastara leelâ deenâ!!

Un kad mehs pehz winna meldinas grahmatahm ehrgeleu skannâ Deewam flawas dseefmas dseedam, lai winna gars debbesf jaukumâ arri muhsu dseefmas skannu fajuht un par to preezajahs!!

Wehletumees gan klahnakas un kaidrakas sinnas wehl no schi aismigguscha zeeniga mah-

zitaja dsihwes, mirschanas un glabbaschanas
muhsu avisēs laffit.

E. F. Schönberg,
Gramsdes draudses ehrgelneeks un
stohlmeisters.

Saunas sinnas.

Scho pufi Deewos schinni pawassarā ar da-
scheem ugguns-grehkeem peemelejis. Tannī
26tā Merz mehnescha deenā nodegge eeksch
Leischeem Merwid schu fahdschā, ne tahlu
no Slohdas, diwi mahjas lihds ar septi-
n a h m zittahm ehkahn. — Wehl tannī pafchā
deenā pehz pufdeenas nodegge arri As willu
pagastā diwi mahjas. Weenahm no tahm no-
degge istabba, bet kur tak wehl glahbschana
bija; ohtram atkal istaba un klehte, ta kā schis
faimneeks, kas labbi pahrtizzis bija, us weenu
azzumitki nu nabbags palikke un pliks kā
pirksts us sawas mantas pelneem raudadams
stahweja. Tē atkal redsam, ka teem wahr-
deem taifniba, kas fakka: "Rihtā wehl
baggats, wakkārā jaw nabbags."

Tannī 11tā April mehnescha deenā atkal
weenam Disch-Dahmes faimneekam rihja
ar ugguni aissgahje. Tā teiz, kā kalsps tai
deenā linnus mihstijis. — Arridsan teiz, ka tai
23schā April Mas-Kruhete mahjas ar ugguni
aissgahjuschas.

Lai nu Deewos schehligas sirdis muddina teem
nodegguscheem eeksch wiinu behdahm klah
stahweht, un teem truhkumā palihdsibas rohku
pañneegt.

X.

Ne tizzi to wiffs.

Kahds kohpmannis Greekeru semmē pah-
reisaja no tahlas semmes ar labbahm un dahr-
gahm prezzehm, kas lastēs bija sapakkatas.
Wiñsch likke tahs prezzes kahdam algadsim no
tahm lastehm iskraut. Algadsis winnu jauta:

"Zik juhs mannim kungs dohseet par to ispal-
kashanu?" Trihs pijasteres, *) schis at-
bild, un algadsis palikke arri ar to meerā un
gahje tahs leetas neft. Pee beidsamas un tahs
wissu dahrgakas lastes, kas ar Turku un Ja-
pahneru smalleem traukeem, glahsehm un tas-
fehm bija peekrauta, fazzijsa kohpmannis us
neffeju: "Woi tu ne gribbi par tahm 3 pijaste-
rehm, kas man irr tew par to nessumu jamaksa,
labbak trihs itt labbas mahzibas nemt, kas
tew jo geldigas buhs, ne ta nauda?" Kohp-
mannaa fibksta firde tam nabbaga neffejam tā
duhfchu aiszirta, ka wiñsch nu tilk us atreeb-
schamu dohmoja; bet tak schlistamees to ween-
lihdsigu turredams, bija ar to ar meeru. Kohp-
mannis to mannidams, ka wiñsch tā arri ar
meeru irr, fakka: Pirmā mahziba irr ta,
kad tewim kahds fakka, ka weenam baggatam
un augstam kohpmannim labbaki eet, ne ka
nabbagam, un ka tahdam, kas irr bankratte
krattis, — tad to ne tizzi wiffs; oh tra
mahziba irr, kad tew kahds fakka, ka tah-
dam zilwekam, kas irr paehdis, labbaki eet ne
ka tahdam, kas irr issalzis, — tad to ne
tizzi wiffs; trefcha mahziba irr ta, kad
tew kahds fakka, ka tahds, kas par zellu jahj,
laimigaks irr ka tahds, kas kahjam eet, — tad
to ne tizzi wiffs.

Algadsis klußu stahwedams parahda, ka ar
tahm trihs mahzibahm gan ar meeru bijis, nefs
nu wehl to beidsamo ar dahrgahm tassehm,
glahsehm un schlihweem peekrautu lasti par
augstahm akminu treppehm augscham kohp-
mannaa nammā. Augscham par treppehm us-
kahpis, swede wiñsch wissu to lasti ar teem
traukeem par treppehm semmē, un fazzijsa us
kohpmanni, kas ka fasallis stahweja: "Kad
tew nu kahds taggad wehl fakka, ka wehl
ween s gabbals no teem traukeem tanni lastē
wessels irr, — tad to ne tizzi wiffs."

E. F. S.

*) 1 pijasteres irr pehz muhsu nandas lihds 45 kapeiki
fudraba wehtibā.

M i h l e s t i b a .

1.

Kad weentuls dñshwoju, bes drauga buhdams,
 Bij paaula man tufscha, bebdiga;
 Lihds mihlestibas engel's. manni guhdams,
 Ur mihlestibas faitehm faistija.

2.

Tu mihliba dohd ihstu dñshwes preeku,
 Tu effi jauka, salda, laipniga;
 Tu fird' ar firdi fareeno parleeku,
 Zaur tew nahk paradihes lihgsmiba.

3.

Mans Kungs un Deers! tu mihlej's man arweenu,
 No tew man firschu mihlestiba nahz;
 Es tawas schhlastibas prahnu zeenu,
 Zaur tew man mihlestibas laiks esfahl.

4.

Zums flawe wezzakeem, kas audsejuschi,
 Eksch Deewa bishaschanas mihligu
 Sirds draugu man, ka scho man mihlejuschi,
 Ta manni dñshwi darra laimigu.

5.

Tew sakku pateizibu, firénim' manna,
 Kas tu pee mannim nahz ar labbu probt;
 No tehwischkas tew schkirtees grubt bij ganna,
 Un wissus tawejus tik tahl atstaht.

6.

Tu mannas mihsha-deenäs gribbi saldiht,
 Un mihli ar man raudaht, preezatees;
 Tu gribbi manni drohschinaht un maldiht,
 Kad sumjas, bailes, mannim peestahsees.

7.

Ne kad aismirfischi scho mih' estibu,
 Un tewi mihleschu bes mittechan';
 Jo deenäs kaidraki to faprattischu,
 Zik tu man sneedsi, mihledama mann'.

8.

Mehs diwi weens! ta mihli kohpå eesim
 Sché dñshwojobt, us winnu mihsebibu;
 Mumä libdsehs Deerys, ta mihlib's laime smeesim
 Un baudisim, weens ohtra lihgsmibu.

9.

Dauds nopushtohs un gahju weentulibå,
 Un ilgojohs pehz tewis, seewina;

Nu abbi kohpå buhsum mihlestibå,
 Taws esmu sché, taws buhschu muhschibå.

A. Bergmann.

Z e r r i b a u s D e e w a .

Meid. Zelfch irr man arvalsch kahjahn ic,

1.

Tew Lehwå es gribbu lautees,
 Ikkatrå buhschanå.
 Un ne ar behdahm lautees,
 Kad us-eet gruhtiba.
 Es tizzu, ka tu dohzi
 Dif dauds, ka wajag man,
 Un manni aplaimosi,
 Zaur tarwu schehloschan'.

2.

Kad es ar behdahm kaujohs,
 Un servi nomohzu;
 Woi tad gan us tew laujohs?
 Woi taupu dñshwibü?!

Ak Lehwå, par tahdu grehku,
 Sel manni pasargi,
 Dohd mannum pats to spehku,
 Ka turrohs tizzigi.

3.

Tu mann' dauds labba dewis
 Schai wahrgå dñshwibå.
 Ko spehju es no sewis?
 Ja tu mann' ne sarga;
 Tu schehligi mann' glahbis
 Par katru breefmibu,
 Kur pohtis mann' buhtu grahbis,
 Ja tu mann' ne glahbru.

4.

Ko buhs mann' tad arweenu
 Wehl tik dauds behdatees,
 Par nahloschu riht'deenu
 Pahrleeku suhditees.
 Es tizzohs tawahm rohkahm,
 Lahs manni paglabbahs,
 No wissahm dñshwes mohkahm
 Us preefchus pasargahs.

5.

Kas putneem barribinu,
 Arweenu peemettis?
 Kas dohd teem dñshwibinu,
 Kas tohs ta apkohpis?

Tee paschi ne spehj strahdaht,
Nedj semi usturreht,
Nei arr' par drehbehm gahdaht;
Tee ne mahk plaut un seht.

6.

Kas pukkites tik jauki,
Us plawahm isgehrbis?
Kä salto wissi lauki, —
Kas tohs tå puschkojis?
Las wissi nahk Lehws? no tewis,
Un munis par lihgsmibu;
To tu munis effi dewis,
Par dñihwes weeglumi.

7.

Tapehz lai wissahm behdahn
Es taggad atsafku,
Nedj kaujohs ar firds=ehdahn,
Bet preezigs zerreju:
Ka weenumehr tu dohj,
Tik daudj, kā waijag mann',
Un wehl schè aplaimosj,
Par to tew dseesma flann.

8.

Tik dohd mann' spehku, dñihtees
Pehz Jesu walstibas,
Un allasch Deeru bihtees,
Kä latram peenahkahs.
Lad preezigs par to buhschu,
Es schè wehl dñihwojoh,
Un beidsoht laimigs kluhschu,
Kad schkirschohs nomirstoht.

K. K.

Teefas fluddinashanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifcas Majestheetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Schnikeres pagasta teefas wissi un ilkatri, kam
pee tahs atstaftas mantas ta neloika Schnikeres Peldse
faimneeka Uns Wihksohn kahdas prassishanas buhtu,
zaur scho usaizinati, pee saudeshanas sawas teefas
trihs mehneshu starpå, un risewehlak libds 19tu Au-
gust 1849, kas par to weenigu un ißlehgshanas ter-
minu nolikts, sawas prassishanas pee schihs teefas us-
doht un wianu parahdischanas usrahdiht, jo wehlak ne
weenu wairs ne klausih. Tëllaht tohp arridsan wissi

tee, kam pee ta neloika Peldse faimneeka Uns Wihk-
sohn kahdas makfaschanas buhtu, zaur scho ushaukti,
sawus parradus pee dubbultas strahpes — ja tohs
buhtu siehpusch — peedoht. To buhs wehrå lift!
Kukkuru niuischå, tai 30ta Mei 1849. 1

(Nr. 195.) J. Sauer, peesehdetajß.

H. Johannsen, pag. teefas frihw.

Us pawehleschanu tahs Keiserifcas Majestheetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Krohna Kursites pagasta teefas pebz Kursem-
mes semneku liktumu grahamas 493scha §. wissi tee,
kam kahdas taifnas prassishanas pee ta Krohna Wezz-
Schwahrdes nohmneeka Sutte Janne Herrmann buhtu,
usaizinati, libds 20 tu August f. g., kas par to
weenigu un ißlehgshanas terminu nolikts, pebz likku-
meem scheit peeteiltees, jo wehlak neweenu wairs ne
klausih. Kursites pagasta teesa, tai 23schå Juhni
1849. 2

(L. S.) Mahrt Dschipnehr, pagasta wezz.

(Nr. 388.) F. Freiberg, pag. teefas frihwetis.

Skrundes pagasta teesa usaizina us pawehleschanu
Weenas Kuldigas aprinka teefas no 31mu Mei meh-
nescha deenas f. g. Nr. 1662, wissus un jebkurrus
parradu dewejus ta nomirruscha zitkabrtiga Skrundes
pagasta teefas frihwera Wilhelm Epplee, par ka
mantu konkurse spreesta, lai tee, ja ne gribb sawas
teefas saudeht, diru m-huneschu starpå, prohti libds
1mu September f. g., kas par to ißlehgshanas ter-
minu nolikts, ar sawahm prassishanahm un winnu
parahdischanahm scheit peeteiltees, jo pebz schi termina
neweenu wairs ne klausih. Skrundes pagasta teesa,
tai 1ma Juhli 1849. 3

(L. S.) ††† J. Berg, pagasta wezzakais.
(Nr. 67.) Johansen, pagasta teefas frihwetis.

No Bahrbales Krohna pagasta teefas tohp zaur scho
wissi tee, kam kahdas taifnas prassishanas pee tahs
atstaftas mantas ta nomirruscha Miserges fainneeka
Ekehrste Krist Abholin bhubu, zaur scho usaizinati,
pee saudeshanas sawas teefas diru mehneshu starpå,
un wisswehlak libds 1mu September f. g. sawas pras-
sishanas scheit usdoht un winnu parahdischanu us-
rahdiht. Bahrbales pagasta teesa, tai 28ta Juhni 1849.

(L. S.) ††† Peesehdetajß Neuland. 3
(Nr. 280.) Teefas frihwetis H. Antonius.